

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 21. julija 1926.

Št. 29.

Italija in Balkan.

Bodočnost Italije leži na morju, je povdarjal Mussolini še v trenutku, ko mu je ranila krogla pred vožnjo v Afriko nos, in fašizem hrepeni vstrajno po upostavitvi rimskega imperija (nadvlade), ki bi obvladal svet. Sredozemsko morje naj bi postala italijanska voda in tej svrhi je tudi služila zasedba severne obale Afrike in nekaj otokov pred Azijo, v Dekanazu.

Anglija in Francija pa imata v Sredozemskem morju svoje postojanke in to dejstvo upoštevajoč gledajo Italijani na vzhod, kjer se ne nadejajo tako železnih pesti. Že po mirovni pogodbi so se zajedli v jugoslovansko telo in zasedli za nadaljne prodiranje nekaj važnih otokov pred dalmatinsko obalo. Neodločnost Jugoslovenov in ne ravno rožnato gospodarsko stanje neposredno po vojni je odvzelo Jugoslovenom potrebno odporno moč in žrtev je bila Reka, naravno pristanišče nove države. Homatije tistih let pa so prinesle tudi zgubo Koroške, ker je takratno negotovo stanje med obema državama vplivalo tudi na glasovalno ozemlje na Koroškem. Ko so Italijani po dolgih pogajanjih vendar dosegli sporazum z Jugoslavijo, seveda v njihovo korist, in ni bilo več mogoče s silo doseči večjih ugodnosti, se je njih politika prelevila. Posrečilo se je priti v prijateljske odnose z Belgradom, katerih plod so sedaj nettunske konvencije, čin gole diplomacije, in proti katerim se upira jugoslovanska javnost, kakor so pokazali dogodki v Zagrebu, Ljubljani in Splitu. Te konvencije imajo vsekakor samo trgovski značaj in slonijo na podlagi medsebojnosti ter so med državami enake sile in ekspanzivnosti neškodljive in običajne, ali v tem slučaju je Jugoslavija gospodarsko prešibka. S temi dogovori se po pravici vsiljuje bojazen, da bodo na številu prebivalstva in kapitala mnogo močnejši Italijani

gospodarsko podjarmili kapitalistično nerazvito jugoslovansko državo. Posebno pravice o naseljevanju in izvrševanju obrti, glasom katerih se državljani nasprotnega ozemlja ljudno naseljujejo in izvršujejo svojo obrt kakor na lastnem ozemlju, bodo privedle do tega, da se bodo Italijani v še večji meri naseljevali po Dalmaciji in s časom vstvarili stanje, ki bi bilo potrebno rešitve izpod jugoslovanskega „jarma“.

Kljub temu, da je jako malo Italijanov v Dalmaciji, širijo italijanska društva močno propagando za to ozemlje in skušajo celo na podlagi rastlinstva dokazati — na podlagi narodnosti ne morejo —, da pripada dalmatinsko ozemlje italijanskemu delu. Imajo mnogoštevilna društva v ta namen, ki delujejo po načinu Schulvereine, kateremu se je tolikokrat posrečilo, da je zanesel sled nemštva v čisto tuje kraje.

Politika Italije, zavita v podobo miroljubnega in prijateljskega sosodstva, pa se ne zadovoljuje s tem, da vjame Jugoslavijo v mrežo pogodb, ampak stremi za tem, da izrablja sosede Jugoslavije v svoje namene. Posrečilo se ji je pridobiti grškega diktatorja in nad Albanijo vlada popolnoma italijanska pest. Nacionalna banka je v laških rokah, ravnotako koncesije za izkoriščanje petroleja in za iskanje rude. Da dobi albanska vlada posojilo v znesku od 50 milijonov zl. frankov, je zastavila vse dohodke iz carine in monopolov neki laški družbi. Italija pa je tudi znala zasesti strategično važen otok Sasseno in pod pretvezo, da se zavzame za ustanovitev albanske vojne mornarice, je darovala Italija Albaniji 3 torpedovke z oficirji in moštvo vred, samo da sme neovirano s svojimi bojnimi ladjami ploviti po albanskih vodah. Naravno je, da bi majhne pobune privedle do popolne zasedbe Albanije ali vsaj najvažnejših točk, s čemur bi se ogrožalo ravnotežje na Balkanu. Albanija

hoče postati to, kar je bila Bosna, dežela, za katero se tepeta dve sili. Skozi Albanijo se misli vrniti Italija in pridobiti na Balkanu vodilno mesto, seveda najbolj v škodo Jugoslavije. Da pa odvrne pozornost jugoslovanskih političnih krogov od tega namena, si pridobiva tudi v Romuniji novega zaveznika. Že se misli na to, da se bo pri dobavi petroleja posebno oziralo na Italijo in da se odpre laški tekstilni robni romunski trg. Tudi pogajanja glede zadnjega posojila dajo sklepati na to trditev. Na ta način se širi od Italije, kljub vedno novim izjavam o iskrenih odnošajih okrog Jugoslavije obroč, katerega misli nekdanji Italija, v svojo korist, kot je to znala storiti v svetovni vojni.

Raimund Poukar sicer pravi v „Freie Stimmen“, da bi se ta obroč lahko odbil s pomočjo zavezništva Nemcev, ki vodi preko Avstrije. Jugoslovanom pa je Avstrija najbrže preskromna in Nemčija predaleč, da se ne oprimejo te ideje, ali pa jim je stremljenje Nemcev do zgradbe mostu na Adrijo in misel Berlin—Bagdad še predobro v spominu. Zavezniško stanje pa bi najbrže nanovo vzbudilo staro ljubezen Nemcev do Turkov in Bolgarov, katere so spretno vodili proti Jugoslovanom, ker bi prišli zopet v stike. Ti pomisleki bodo najbrže bolj merodajni za to taktiko kot nemške manjšine, ki bi v tem slučaju pridobile oporo.

Stanoviski zastopi mesto splošnih volitev.

Naša doba se ponaša z demokracijo — demokracijska republika — to je konec vseh želja ljudi, ki še včeraj niso pomenili nič in bodo jutri izginili v nič. „Ko bomo sami odločevali“, pravili so demokracijski govorniki in časniki, „bo kruha dovolj za vse, več kakor mane v

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zadnji vitez Reberčan.

Zgodovinska povest.
(Nadaljevanje.)

Ogenj na ognjišču je ugasnil, zunaj v gozdu je skovikala sova. Spodaj v stolpu cerkve sv. Jerneja so udarjali otožno udarci pozne ure.

Vitez Ivan se je zagrnil v svoj plašč in se zleknil na pol premražen na borno ležišče. Iz trdnega spanja ga je zbudil hlapec, ko se je že delal beli dan. Nevoljen se je dvignil s svojega ležišča, streslo ga je po celem telesu, kajti mrzlo je bilo v dvorani. Zavžil je skromen zajutrak, ki ga je pripravil Vid.

Solnce je ravnokar vzšlo in pošiljalo svoje malo ogrevajoče žarke čez zasnežene vrhove.

Vitez Ivan je opasal svoj meč, se zavil v svoj plašč in šel po stopnicah na dvorišče, ker je že čakal hlapec z obema konjema. Mrko se dvigne vitez na svojega vranca, hlapec mu sledi, še en pogled nazaj na nekdanji dom, nato pa jezdit čez visoki most in dalje po strmi stezi.

S svežim snegom pokrita streha visokega gradu odseva od žarkov jutranjega solnca, da se vidijo še bolj sive stene starodavnega sloplja.

Vitez Ivan se še enkrat obrne, še enkrat se mu upre oko na visoko stavbo, potem pa urno potegne vajeti in se zažene s konjem proti Beli, da čimprej pride v oddaljeno mesto Celje h grofu Ulriku.

Tako se je poslovil zadnji Reberčan od svojega doma.

Mogočni celjski grof Ulrik II. je bil tedaj ravno na svojem gradu. Kot kraljevi namestnik na Avstrijskem je izžemal podložnike in prodajal državne službe za denar. Vsled tega in spora s svojim prejšnjim prijateljem Einzingerjem, ki ga je očrnil pri kralju Ladislavu, je bil ponosni Celjan odslovljen iz službe in moral sramotno zapustiti kraljevi dvor.

Z malim spremstvom se je vrnil nazaj v Celje na svoj grad, kjer je čakal na ugodno priliko, da pride zopet na kraljevi dvor. Upal je to doseči s pomočjo svojega Vitovca, ki mu je že dostikrat pomagal do sijajnih uspehov.

Bilo je sredi prosinca leta 1453, ko je prijezdil popoldne vitez Ivan s svojim hlapcem pred grad celjskega grofa. Ko je povedal stražniku, kdo je in odkod, ga je spustil ta v grad, kjer ga je sprejel Vitovec, kateremu je vitez Ivan tako ugajal, ker je spoznal, da je hraber, bojeviti in predrzen.

Tako je našel reberški vitez zopet svoje mesto, ki mu je bilo kakor vsojeno. Kmalu se je uživel v nove razmere.

Ker je bil pogumen, ga je čislal Vitovec in opozoril tudi grofa Ulrika na zmožnosti tega

plemiča, vsled česar mu je grof poveril s časoma izvršitev poslov, ki so zahtevali posebno pogumnost.

Grof Ulrik ni miroval; kot pretkan diplomat in v posesti bogatih sredstev si je vedel pridobiti naklonjenost nekaj dvornikov na Dunaju, ki so pregovorili kralja, da je izgnal z Dunaja grofovega sovražnika Einzingerja in sprejel zopet grofa Ulrika v milost.

Grof celjski je odšel s sijajnim spremstvom, med katerem je bil tudi vitez Ivan, na Dunaj, kjer mu je prišel nasproti sam kralj Ladislav in ga slovesno peljal na svoj dvor. Bilo je to leta 1455.

Toda grofu Ulriku to še ni bilo dovolj. Njegova iskrena želja je bila, da postane kraljevi namestnik tudi na Ogrskem in ne samo na Avstrijskem in v hrvatskih deželah. Ta želja se je grofu Ulriku tudi izpolnila, ko je padel njegov nasprotnik Hunjadi v boju proti Turkom pri Belgradu. A ravno ta dolgo zaželjena čast je povzročila tudi padec celjskega grofa.

Ker so postali Turki vsled zmage pri Belgradu predrzni in ogrožili tudi ogrsko deželo, je zbral kralj Ladislav križarsko vojsko proti Turkom, bilo je zbranih okoli 40.000 mož. Pridružil se je še celjski grof s svojimi četami. V grofovem spremstvu je bil tudi Ivan reberški, ki si je pridobil popolno zaupanje svojega gospodarja, tako da je postal nazadnje grofov najboljši zaupnik.

(Dalje sledi.)

puščavi, a že prihaja čas, ko niti suhih kobilic, svetega Krstnika za nas berače več ne bo". Ljudje začenjajo tresti z glavo: „Kaj pa bo z nami? Ali se bodo ustavile vse tovarne? Ali se bo pol ljudstva usedlo k beraški mizi brezdelnih ljudi?“ Če nam Bog še da kaj lepega vremena, bomo vozili snopje s polja. Ko hlapca ni, bo marsikateri kmet dal h konjen fante, šolarja še morebiti. In pob ti bo morebiti zvrnil naloženi voz. Zakaj? Breg je kriv, se bo izgovarjal mladi voznik, drugi bo rekel, da so konji hodili prehitro, seve. Voz je bil postrani naložen, seve. A ko bi bil imel pametnega voznika, bi se voz vkljub vsem neprilikom ne bil zvrnil. Brega se je treba izogniti, čez klanec treba zavreti, poredne konje trdno držati pri uzdi. Stari hlapec ima pamet, fant je ni imel, ko ni pazil. Državo nam vodijo ljudje podobni fantu, leti ljudje pa so izšli iz splošne, enake volitve. Kdor dobi največ glasov, porine se kvišku, največ glasov pa dobi, kdor ima najboljši jezik ali pa največ denarja, da plačuje časnike. Stara izkušnja pa pravi:

„Dober govornik, slab delavec.“

Zato pa se že vedno češče čuje beseda, da s sedanjimi parlamenti ne pojde, da bo treba vpeljati stanovske zastope, mesto da se omni vse ljudstvo k splošni, volitvi. Nihče ne more dvema gospodoma služiti, nihče tudi ne more biti več vsem strokam gospodarstva, kako naj potem trop poslancev zastopa koristi vsega ljudstva obenem?

Italija hoče prva kreniti novo pot in sedanjí parlament nadomestiti z zastopniki raznih stanov. Že lani se je v Italiji razglasila postava, ki določuje, da se strokovnim zvezam delodajalcev in delavcev pripozna javnopravnost — to je, da so postavno zastopstvo ljudstva — če se v njih združi vsaj 10% delavcev in 10% delodajalcev, pod pogojem, da zveza poleg gospodarskih, skrbi tudi za naučne, npravne in narodne koristi. Zveza združuje strokovna društva delodajalcev in delavcev, ki se ločijo. Postavno obstoječa zveza zastopa potem vse delodajalce in delavce, če so že člani strokovnih društev ali ne. Zveza ima pravico, da krije svoje potrebne stroške, nalagati vsem, ki jih zastopa, neki davek. Državnim in javnim uradnikom je prepovedano napravljati si svoja strokovna društva. Za socialne spore se določuje posebno socialno sodišče. Štrajk je prepovedan, prepovedano pa je tudi za kazni ljudi odslavljanje. Z enim in drugim si namreč ljudje iščejo svojo pravico izven postave. Pri javnih podjetjih se štrajk kaznuje tudi s palico, pri zasebnih samo z denarjem.

Na ti podlagi se je ustanovilo že 15 strokovnih društev: 6 strokovnih društev za delodajalce, 6 za delavce, 3 za izobražence. Za delodajalce strokovna društva za tovarnarje, za kmete, za trgovce, za prometna podjetja na suhem, na morju in za bančne uradnike. Za delojemalce pa 1. strokovno društvo za tehnike, delavce, kovarniške uradnike, 2. strokovno društvo za kmečke posle in delavce, 3. strokovno društvo za trgovsko osebje, 4. strokovno društvo za transportne delavce, 5. za mornarje, 6. za bančne uradnike.

Za izobražence se je napravilo dvoje strokovnih društev: eno za obrtnike, drugo za umetnike. Da se ta organizacija vodi, vpostavilo se je korporacijsko (ali zadružno) ministrstvo. Kot smoter nove organizacije se navaja: organizacija, gospodarski napredek, gospodarska pomoč, npravna, verska in narodna vzgoja. Katoliki so menja, da lahko postane novi zastop lep verski apostolat. Mi pa bomo novo gibanje radovedni opazovali in če se obnese, bodo ljudje srečni, če se sedanje demokracije čimpreje morejo odkrižati, ker po sedanjih potih pridemo polagoma vsi v beraštvo.

POLITIČNI PREGLED

Kongres narodnih manjšin se vrši, kakor poročajo „Dělnické Listy“, od 25. do 27. avgusta t. l. v Ženevi v Švici in bo zastopanih 40 držav. Tudi avstrijske slovanske manjšine kakor koroški Slovenci, gradiščanski Hrvati in Čehoslovaki bodo zastopani, in sicer Slovenci po poslancu dr. Petku, Čehoslovaki po predsedniku češkoslov. manjšinskega sveta, po-

slancem Antonom Machátom in tajnikom Strnadom. Poslanec Machát prevzame na kongresu tudi zastopstvo Hrvatov. Sklicatelj in predsednik kongresa narodnih manjšin je Slovenec dr. Wilfan, poslanec v italijanskem parlamentu.

Italija in priključitveno vprašanje. Rimsko fašistovsko glasilo „Popolo d'Italia“ razpravlja o govoru predsednika nemškega državnega zbora Loebeja, ki je ta mesec obiskal Dunaj in se tam ponovno javno priznal za pobornika priključitvene ideje Avstrije z Nemčijo. List ga radi tega ostro napada in naglašja, da je sedanje stanje Evrope možno izpremeniti samo na dva načina: ali s krvavo vojno ali pa s soglasnim sklepom vseh, ki so podpisali mirovne pogodbe, na katerih sloni državni razpored Evrope. Evropa pa si danes želi predvsem miru, ki ga je toli potrebna; izid in uspeh svetovne vojne se danes ne bo izpreminjal na ljubo onim, ki so to vojno povzročili in izgubili. Italija nikakor ni voljna izpolniti nemške želje glede Avstrije, pa naj prihajajo od leve ali desne. Zato je vsa nemška propaganda odveč. G. Loebe in njegovi učenci se naj zavedajo, da morajo, ako izključujejo nasilno izpremembo obstoječega stanja, predvsem sporočiti, kake protiusluge bi nudili za morebitno izpremembo sedanjih pogodb. Ker G. Loebe o tem ničesar ne more povedati, naj raje opusti vsako propagando v tem pravcu, ki zbira na mednarodnem političnem obzorju le še bolj črne oblake. Vse ugotovitve, ki se opirajo na gospodarsko nezmožnost Avstrije, so popolnoma zgrešene. Dokazano je, da so življenski pogoji Avstrije ne samo podani, ampak naravnost izborni. Priključitev Avstrije Nemčiji bi prinesla Avstriji na gospodarskem polju le škodo, nikdar pa nikake koristi. — Pa se boje Italijani Nemčije, ker bi jim bila potem sosed ter bi se najbrž ne razumeli preveč dobro.

Jugoslavija. Vso parlamentarno delovanje stoji pod strašnimi dogodki, ki se odigravajo v Vojvodini. Že okoli 2 milijardi znaša škoda po poplavih. Več ministrov je vnovič odpotovalo na lice mesta. Na sestanku s finančnim ministrom dr. Peričem so bili določeni večji krediti za pomoč poplavljenim pokrajinam. — Dr. Nikič se je odcepil od Radičeve stranke in ustanovil nov klub z imenom Klub hrvatske seljaške stranke. Po vesteh je dozda pristopilo osem poslancev ter se posebno radikali prizadevajo, da ohranijo Nikiča vsaj do jeseni v vladi. V tem času se misli oslabiti položaj Radiča, ki hodi vedno vsem navzkriž. Ker se širijo utemeljene vesti, da mislijo bolgarski komitaši spet napasti južne dele Srbije, je vlada intervenirala pri Društvu narodov in zahtevala definitivno uničenje bolgarskih zločinskih organizacij pod kontrolo Društva narodov. — Z Nemčijo ja nastal mučen incident, ker se v reviji Kriegsschuldfrage napadeta država in kralj, kateremu se očita vednost o izvrševanju atentata v Sarajevi. Berlinski poslanik dr. Smodlaka je v tej zadevi že protestiral v nemškem zunanjem uradu.

Oddelek bolgarskih komitašev je vdrl v romunsko vas Satull Wechin. Približno 150 mož je oplenilo vso vas, 150 pa jih je ostalo na straži. Vendar se je posrečilo o napadu obvestiti oblasti in žandarmerijo. Ko se je bližalo vojaštvo, so roparji pobegnili. 31 komitašev je vojaštvo ujelo in jih prepeljalo v Silistrijo. Ko je straža korakala skopi gozd, so jo nenadoma začeli obstreljevati iz zasede. Eskortja je dobila ojačenje in vnel se je silovit boj, med katerim so vojaki postrelili 28 komitašev. — Države male antante nameravajo napraviti vsled neprestanih napadov skupen korak pri bolgarski vladi. — Obenem so romunske čete v globini osmih kilometrov vdrla na bolgarsko ozemlje in pomorile 120 prebivalcev.

Na Portugalskem revolucija za revolucijo. Ni še dolgo, ko je portugalski diktator obrazložil svoje cilje, kako namerava s pomočjo volilcev urediti deželo in že ga je pometla nova revolucija. General Carmona je dvignil proti njemu nov državni udar. Ker je bil da Costa čisto nepripravljen, je imel upor popolen uspeh. Revolucija se je izvršila brez spopada. Vsa ministrstva so zasedle vojaške čete. Carmona se

je polastil vse oblasti in prevzel v novi vladi mesto ministrskega predsednika in vojnega ministra. Ker se je bivši diktator branil izročiti oblast, ga je nova vlada zaprla v trdnjavo 25 km od Lizabone in njegove pobočnike na neko vojno ladjo. Nova vlada razglašja, da jo podpira vojaštvo v Lizaboni in v drugih pokrajinskih mestih. Costa je moral iti, ker baje ni pokazal dovolj spretnosti in znanja v vodstvu državnih poslov.

Španska. Po poročilih iz Madrida je položaj v Španiji še vedno zelo napet. Armada se oddaljuje od diktatorja in direktorija, da se more vlada opirati samo še na policijske čete. V Madridu je zaprtih 170 zarotnikov in takih, ki so jih osumili, da so sodelovali pri zaroti. Vojaška jetnišnica je prenapolnjena. Vojaštvo ne služi več brezpogojno diktatorju in diktator sam ne zaupa četam. Policija je zaprla predsedstvo društva „Atheneo“, ki združuje umetnike, znanstvenike in prijatelje, ker predsedstvo ni hotelo priznati novega predsedstva, ki ga je vpostavil de Rivera, zato je moral v zapor. Člani društva so proti aretaciji protestirali. — Primo de Rivera sa je mudil zadnji čas v Parizu, kjer je podpisal s Francosko pogodbo glede maroškega vprašanja. Nasprotniki diktature so ga v Parizu izžvižgali.

DOMAČE NOVICE

Ali so odkriti?

Znano nam je stališče, ki so ga zavzemali Slovenci nemškega mišljenja nasproti vprašanju avtonomije. Četudi vedno povdarjajo, da so večina manjšine, so za se odklanjali avtonomijo, za narodno zavedne Slovence pa jo priporočali in sicer na podlagi vpisa v narodni kataster, da bi se tako „zvedelo za vsakega Slovenca, ki škili reko Karavank“. S takim stališčem je seve v naprej pokopana vsaka avtonomija, pa naj si jo za nas še tako žele nemške manjšine v nasledstvenih državah.

Na zunanji pritisk pa se sedaj menda pripravljaja pri večini manjšine preobrat, ki meri nato, da se ta večina tudi zase izreče za avtonomijo. Pravilno bi to bilo. Če so Slovenci, kakor povdarjajo, celo večina koroških Slovencev, in celo Slovencev, ki vedno povdarjajo svojo ljubezen do Nemcev, potem bi pač smel vsak pričakovati, da bodo že iz ljubezni do Nemcev sprejeli v svoj program glede avtonomije take zahteve, ki bi jih nasledstvene države lahko posnemale v prid svojim nemškim manjšinam. Dosedaj ta Nemcem prijazna večina ni v nobeni stranki tako organizirana, da bi mogla sklepati o kakih narodno kulturnih zahtevah. Heimatbunda pač ne more nihče resni vzeti za zastopnika te večine, ko ima vendar nemškega načelnika in organe. Radovedni smo na nadaljni razvoj vprašanja o avtonomiji. Kot stara manjšina, ki je že toliko pretrpela, zelo dvomimo o iskrenosti preobrata. Mogoče si spet tako predstavljajo rešitev, da bodo kot večina Slovencev za avtonomijo na podlagi narodnega katastra. Ko bi se pa kataster sestavljal, bi se pa začela ista agitacija kakor pri ljudskem štetju: sebe in svoje bi vpisali kot Nemce, zavedne Slovence pa bi strahovali z vprašanji: „Ali si za Jugoslavijo ali za Avstrijo, ali držiš s Srbi itd.“. In kateri koroški Slovenec bi se dal vpisati v narodni kataster!? Že večkrat smo povdarjali svojo lojalnost in ne moremo razumeti, kako bi si Nemec ne mogel msliti zavednega Slovenca, ki bi obenem bil tudi dober Avstrije. Tako bi Nemci dosegli na videz lepo postavlo, polno blage pravičnosti, v dejanju pa bi nam s svojo agitacijo vse vzeli, kar so na papirju dali. Zato bomo spet mirno čakali, na programatične sklepe večine slovenske manjšine na Koroškem, kakšne narodne in kulturne zahteve da imajo, da se z njimi lahko pokažejo tudi pred svetom, ne da bi z njimi Nemcem v nasledstvenih državah škodovali.

Kako znajo. „Arbeiterwille“ z dne 15. t. m. piše pod Beljak (politična sodrga) sledeče: Pretekli petek so nalepili v Beljaku lepake, s katerim se prebivalstvo pozivlja, da pride

11. julija v velikih množicah v Podroščico, kjer se misli transport jugoslovanskih telovadcev, ki se vozi iz Prage v Ljubljano, ustaviti in izzivati domovinizvesto prebivalstvo. Ta podel in nevaren poziv je tudi „Villacher Zeitung“ na prvi strani lista z velikimi črkami priobčila. Lepaki so bili seveda od oblasti zaplenjeni. Zgodovino te brezvestne hujskarije je iskati v neki slovesnostni prireditvi, ki jo je uprizoril nemškonacionalni pevski zbor v Podroščici skupno s trgovskim pevskim zborom v Beljaku dne 11. julija v Podroščici. S tem pozivom bi se naj bili pridobili ljudje za slavnost. Vsekakor je res, da so dneve poprej šli transporti jugoslovanskih telovadcev od sokolske slavnosti iz Prage v Ljubljane. Mi ne vemo, ali je ravno v nedeljo 11. julija šel tak transport preko Koroške. Noben od teh pet ali šest transportov pa se ni ustavil in vsi jugoslovanski telovadci so se peljali brez prekinjenja skozi Koroško. Ali gotovi politični sodrgi je razširjevanje takih vznemirljivih vesti kot agitacijsko sredstvo za obisk kake slavnosti ravno dobro dovoli. Taki norci ne slutijo, kako se s tako podlostjo kviri ugled našega prebivalstva in cele države v očeh sedaj na Koroškem se nahajajočih tujcev. Tujci morajo dobiti vtis, da je Avstrija država culukafrov. Take spletke se morajo strogo kaznovati. — Že večkrat smo povdarjali v našem listu, da hujskajo nemškonacionalni krogi sami in da pošiljajo svoje pristaše iz mest v nekdanjo glasovalno ozemlje, da tam rovarijo proti mirnemu ljudstvu. Ti hujskači so potem merodajen glas iz „mešanega“ ozemlja, a nam se očita iredenta, Le dobro, da se je našel glas, ki jim je snel krinko.

Duhovniške vesti. Zlati mašniški jubilej sta preteklo nedeljo obhajala m. gg. Ivan Sirknik, prošt v Podkrnosu in Gregor Einspieler, upokojeni prošt tinjski. — Od novomašnikov pride čg. Josip Boštjančič za kaplana v Škocijan v Podjuni, Franc Rešnjak v Borovlje in Aleš Zechner v Šmihel pri Pliberku.

Dr. Fr. Detela umrl. V Ljubljani je umrl v visoki starosti 75 let g. dr. Fr. Detela, vpo-kojeni gimnazijski ravnatelj. Pokojni je bil eden najboljših in najbolj poljudnih pisateljev zadnje dobe. Njegove povesti in njegovi romani, zajeti deloma iz sedajnega življenja, deloma iz zgodovine slovenskega naroda, so znani in priljubljeni v vsaki hiši. Bil je eden onih redkih pisateljev, ki je znal govoriti k srcu inteligenta in priprostega človeka. Njegove zbrane spise je izdajala in jih bo še izdala tudi Mohorjeva družba.

Št. Vid v Podjuni. (Primicija.) Kakor da so nove sv. maše privabile k nam lepega vremena bi se skoro zdelo, ko so se tako lepo zjasnili dnevi do nedelje, 18. julija, ko je g. novomašnik Josip Boštjančič zapel svojo prvo sv. mašo. Že v soboto popoldne, ko se je vračal iz Celovca domov, so grmeli možnarji v pozdrav slavljencu in zvonovi so zvonili v domači cerkvi pod hribom. Pred rojstno hišo so ga pričakovali najbližji domačini in ga s toplimi besedami sprejeli v svojo sredo. Domači g. župnik ga je pozdravil prvi in vse njegove besede so bile kakor ena sama beseda, ki je že bila napisana na slavolokih ob prihodu v vas: Dobrodošel, novomašnik, bodi pozdravljen! Deklica v beli obleki mu je izročila šopek s prijaznim voščilom, pevci pa so mu zapeli v pozdrav dve pesmi. Ginjen se je zahvalil g. novomašnik za prisrčen sprejem. V nedeljo zjutraj pa se jih je zbralo vse polno okrog domače hiše, gg. duhovniki iz okoliša, najbližji sorodniki in vsi gostje bližnji in daljni. G. novomašniku, ki je stal na pragu svojega doma, je spregovoril g. župnik tople besede na pot in v slovo, saj se je prav s tem dnem za vedno ločil od doma, da se popolnoma posveti svojemu poklicu. Želje, ki ga spremljajo na novo pot, sta bili tudi obe pesmi, ki sta mu jih povedali dve družici, pevci pa so zapeli g. novomašniku v slovo od očetove hiše. Potem je šel dolgi sprevod v župno cerkev po Najsvetejši, od tam pa k oltarju, ki je bil postavljen na prostem prav pod hribom nad domačo hišo, da je bil prostora za vse ljudi, ki so se zbrali v tako velikem številu. Ob veliki asistenci je daroval g. novomašnik svojo prvo sv. daritev.

Po sv. maši pa je g. novomašnik delil novomašniški blagoslov in podobice v spomin. Le prehitro je minul čas v veseli družbi med g. duhovniki, duhovnimi starši, sorodniki, družicami in gosti z g. novomašnikom v sredi!

Nalivi in poplave. Deževje in nevihte so napravile po vsej, zlasti srednji Evropi veliko škodo. Pri Osijeku je Drava tako hitro poplavlila velik pašnik, da je odnesla nad 100 glav živine. V Zagrebu se je utrgal oblak, ki je povzročil poplavo cest i ter je udrla voda v kleti. Pri Ptujju je poplavljen polje in spremenjeno v eno samo jezero. Največ trpi Vojvodina vsled naraslega Dunava, ki je že na Madžarskem prestopil bregove. Vojaštvo in prebivalstvo dela na nasipih. V Novem Sadu je tako lilo z neba, da je bilo po mnogih ulicah pol metra visoko vode. V vasi Rakovci se je zrušilo 7 hiš. V Baranji se je utopilo nad 2000 jelenov in srn, ki so se kar čez noč znašli v 3 m globoki vodi. Poplavljen je 120.000 ha rodovitne zemlje. Jugosl. ministrstva je vse odredilo za pomoč in poslalo 40 inženjerjev za nadziranje dela. Na Bavarskem vladajo takisto silne poplave. V gornji Italiji pa je glasom poročil zapadel sneg, a v Ameriki so na grozno vročino sledile nevihte in viharji.

Loga vas. (Napredek.) Naši sosedi Vrbljani imajo nas Logavaščane za „rückschrittlich“ ter se je nedavno celo vodilna, inteligentna oseba iz Vrbe izrazila, da bi bilo prav, ako bi prišlo v Logo vas nekaj pospodinj iz nemških rut, da bi prinesla sem „Fortschritt“. Za tak recept se logovaške gospodinje prav priščno zahvaljujejo, ker te posebno v socialnem oziru tu glede reda in snage prekašajo daleč celo tako hvaljene Nemke iz naravno najbogatejšega šentviškega okraja. Gospodje, pomislite samo, da mora naše ljudstvo pridno delati, da si pribori iz nerodovitne zemlje svoj kruh in plača davke ker ni mogoče, da bi imelo takourejna stanovanja ni moderne obleke kakor v Vrbi, ko je med zaslužkom tu in tam precejšnja razlika. Vprašamo Vrbljana, ali je pri njih „Fortschritt“, to da govori ljudstvo samo nemški ali je nazadnjaštvo, če govori naše ljudstvo večinoma oba deželna jezika? Ali je pri njih tudi to napredek, če se več gospodov iz Vrbe pri belem dnevu polasti — kar se je zgodilo 12. t. m. v Logi vasi — križa pri Miglarju, vzame iz istega razpelo in ga na bližnjem kamnu popolnoma razbije?

Celovec. Novoizvoljen župan dr. Bercht je prisegel 14. t. m. v roke deželnega glavarja. Glasom prečitane prisega je moral slovesno obljubiti, da bo povsod in vsekdar varoval nemški značaj mesta Celovec. Najbrže je slovenska okolica velika nevarnost za mesto, da se je izkazala potreba za to besedilo. Mogoče se vendar uvede pri napisih še gotica, kakor se je že zahtevalo in Celovec bo nedvomno še bolj nemški. — Zvezno ministerstvo za poljedelstvo in gozdarstvo je pozvalo v deželni kulturni svet č. g. msgr. Podgorca.

Globasnica. (Razno.) Vsled neprestanega deževa je narasel naš potok ter poškodoval oz. skoraj uničil pot, ki pelje na Luže, razdril en most ter obenem poškodoval vodne cevi našega vodovoda, da so cela Globasnica, Mala vas, Šteben in Strpna vas že tri dni brez pitne vode. Voda je prinašala seboj tramove in zelo velike kamne ter uničila s tem tudi več travnikov. — Pred nedavnim časom se je poročil p. d. Mikš v Štebnu; vzel si je v zakon že predavnim izbrano gdč. Slavko Spic, p. d. Kosovo v Štebnu. Bilo srečno! — Dne 24. junija smo pokopali na pokopališču v Vešni vasi nežno cvetko Kristino Breznik p. d. Klamferjevo v starosti 16 let. Na njeni zadnji poti jo je spremljala Marijina družba iz Šmihela, katere zvesta članica je bila. Bodí ji zemljica lahka! — Tukajšna požarna braba se pripravlja na igro in veliko tombolo, ki se vrši koncem mesca avgusta. Toliko v vednost vsem cenj. čitateljem „Kor. Slovenca“.

Celovec. (Razno.) Ker ni bil kos težkemu gospodarskemu stanju občine in radi spletk v podelitvi neke gostilniške koncesije je ostopil župan prof. Wolsegger. Dne 13. julija so izvolili na njegovo mesto vsenemeca dr. Berchta, ki je šele pred kratkem prišel iz Gradca. Za njega so glasovali samo vsenemci in nacional-

ni socialisti, torej 13 glasov, 19 listkov drugih strank pa je bilo (oddanih) praznih. Radi tega se je po pravilih morala vršiti volitev dvakrat. Socijalni demokratje so mu obljubili sodelovanje in kršč. socialci mu želijo, da bi se mu posrečilo uravnati gospodarsko stanje občine. Nato se je sprejel soglasno predlog mestnega sveta, da se izplača znesek 2000 šilingov za berlinske otroke, ki se nahajajo čez poletje v bližini Ledenic. — V Podgoričicah je ustrelil 16letni fant Potočnik gledališkega muzikanta Stöhra, ker je živel z njegovo materjo v intimnem razmerju. Oče in sin sta ga zasačila v sobi žene, oz. matere in ko je na klicanje očeta pobegnil skozi okno, je sprožil sin za bežečim usodepolni strel, ki ga je zadel v hrbtenico. Sin se je nato sam javil policiji.

Št. Ilj od Dravi. Vsem častilcem D. M. na Humcu ob Dravi bodi naznanjeno, da se vrši na Jakobovo nedeljo 25. julija pri vsakem vremenu ob 9. uri posvečenje novega bronastega zvona, ki se pripelje v slavnostnem sprevodu neposredno prej od župne cerkve v Št. Ilju na prelepi Humeč.

DRUŠTVENI VESTNIK

Vogrče. Vse oživljajoče pomladansko solnce je vzbudilo tudi naše izobraževalno društvo k nobenemu življenju. Predavanje o Lurdu koncem majnika je privabilo mnogo poslušalcev. Igra „Pozna pomlad“ s svojimi izklesanimi značaji in vedno rastočo napetostjo, vzeta iz življenja za življenje, uprizorjena 13. junija, je bila pač vredna, da se je udeležilo mnogo občinstva. Pa so se igralci tudi res potrudili in skoro brez izjeme dobro pogodili svoje deloma težke vloge. Da je igra ljudem ugajala, dokaz temu to, da se je morala 4. julija ponoviti v korist novonaročenemu baldahinu (nebu) domače cerkve. Pred uprizoritvijo so g. Poljanec z le njim lastno zgovornostjo podali številnim poslušalcem jasno, a neveselo sliko gospodarskega položaja našega kmeta njegovih ogromnih plačil itd. Dopoldne je bil v cerkvi nekak „očetovski dan“. G. poslanec je razlagal v pridigi očetom važnost pravilne krščanske vzgoje, popoldne pa čednosti Srca Jezusovega. Precejšnje število moških, zlasti očetov, je klečalo pri mizi gospodovi. Hvala g. poslancu za njegov trud tako v cerkvi kakor izven cerkve! Gotovo ne bo ostal brez sadu.

Podljubelj. V nedeljo, dne 1. avgusta priredi naše izobraž. društvo v Delavskem domu „Materinski dan“. Zjutraj ob 8. maša s pridigo za matere, skupno obhajilo v Podljubeju in v Kapli. Popoldne ob treh v Delavskem domu govori in deklamacije. Verne slovenske matere se bodo proslave, ki velja njim, brez izjeme udeležile.

Vogrče. V nedeljo dne 8. avgusta priredi izobraževalno društvo popoldne ob 3. uri v župnijskih prostorih sestanek s predavanjem o Limpiasu na Španskem, ki je moralo ob zadnji igri izostati. Kogar zanima, naj ne izostane!

GOSPODARSKI VESTNIK

Kmetijsko strojarstvo.

G. profesor Ostermayer na poljedelski visoki šoli na Dunaju je pred vojno preizkusil okoli 300 gospodarstev na Moravskem, ki so pridelovala v večji meri krompir, in prišel do zaključka, da so najceneje, to je z največjim dobičkom gojila krompir ona gospodarstva, ki so ga okopavala z okopalnikom in ne z motiko ali vobče rečeno, ki so gledala nato, da se vso delo opravlja kolikormogoče s stroji (vprežno živino) in ne s človeško delovno silo. Prednosti kmetijskih strojev in orodja nasproti človeškim delovnim silam so, da z njimi opravimo delo veliko hitreje, ceneje in večkrat tudi lepše. Vzemimo za primer mlatilnico. Mlatilnica se je začela širiti med nami pred 40 leti. Tedaj so jo uporabljali še samo večji posestniki. Dandanes je ne moremo pogrešati, ker nam omogoči, da zmlatimo sproti naše pridelke. Koliko ljudi si prihranimo, ki bi morali mlatiti s cepci tedne in tedne. Ako bi ne imeli

mlatilnic, bi morali čakati na zimo, ker nas kliče delo na polje in sparnati bi bilo treba žitno snopje na parne in petre, za kar spet potrebujemo večja gospodarska poslopja, torej več kapitala naloženega v mrtvem poslopju. Polne parne in petri so pa tudi dobra skrivališča mišim in podganim, ki nam požro veliko žita. Da opravimo delo hitro, je dostikrat velikanskega pomena. Ravno v času, ko bi morali n. pr. mlatiti ajdo, je navadno dež. Velike važnosti je torej, da ajdo zmlatimo takoj, čim je suha, ker nam tega par dni pozneje mogoče ne bo več pripustil dež, ki more trajati več dni. Ajda se nam lahko na ta način na polju scima in zgubi veliko na svoji vrednosti. Poleg tega nam poškoduje ajdo na polju divjačina.

Mlatilnice imamo navadno na konjski pogon. Konje in sploh vprežno živino pa potrebujemo za dovažanje snopja. Zopet veliko hitreje opravimo mlatev „čez solnce“, če imamo mlatilnico na motorski pogon, bodisi bencinski, bodisi elektromotor ali na vodno silo. Ravno pri ajdi in pšenici je hitrost omlatve velike važnosti, ako smo primorani mlatiti čez solnce, ker veter rad razmeče kope, in če dežuje, začne pšenica že rasti v snopu.

Iz tega sledi, da nam je mlatilnica nujno potrebna in da je tudi priporočljivo vitel (Göpel) nadomestiti z motorjem. Hitro hočemo končati tudi žetev in košnjo. Tu imamo neprecenljive pomočnike v kosilnih strojih. Svoj čas smo imeli pri žetvi žita radost s koso. Sedaj pa bi naj naši gospodarji jeli misliti tudi na nabavo kosilnic, katerih se drugod poslužujejo že desetletja v splošno zadovoljnost. Kosilnica nadomestuje osem koscev. Na dan pokosimo z njo 7 do 8 oralov. Teh 8 koscev nadomestimo s par konji in konjarjem. Stroj stane okoli 1400 Š. Res je sicer, da položeno deteljo ni dobro kositi s kosilnico, ali na poleganje ne čakajmo! Tudi za premajhno travo ni priporočljiva, ker pušča strnišče 2 cm visoko. Ali samoobsebi mora biti cilj vsakega kmeta, doseči visoko travo in s tem boljšo košnjo. S pičlo košnjo, ki jo dosežemo na naših travnikih, se ne smemo nikakor zadovoljiti.

Pospešujemo rast trave z umetnimi gnojili, gnojnico, začasnim namakanjem in kjer imamo dosti globoko zemljo, s preoranjem, ako se nam ni treba bati, da bi prišel pesek na površje. Posejmo potem s travnim semenom kot smo vajeni delati pri poljskih rastlinah. Kosilnica zahteva tudi gladke travnike, za kar se pa moramo tudi drugače truditi. Starih krtovcov, grmade kamenja, stara zaraščena mravljišča bi tudi pri košnji s koso ne smeli trpeti, ker nas tako obiranje zadržuje pri delu.

Na menjalnih travnikih, kjer je površna gladka in trava visoka, se stroj seveda najboljšo obnese. Travo živo v zemljo kositi, kot se to pri nas mnogokrat dogaja, je pa sploh škodljivo. Solnčni žarki namreč osušijo travno rušo in s tem se zmanjša pridelek otave.

Če nimamo preveč strmi svet, se da kosilnica uporabiti tudi v goratih krajih.

(Konec sledi.)

Za najemnike, male posestnike in kmečke delavce.

Na Dunaju se je vršil velik shod za najemnike, male posestnike in kmečke delavce, vkolikor jih zastopa krščansko soc. stranka. Sklepi tega shoda nas zato zanimajo, ker se bodo uveljavljali prej ali slej tudi pri nas. Na Nižjeavstrijskem je 52.000 najemnikov, ki zahtevajo, da se jim postavno zasigura eksistenca, to je, da se jih zavaruje proti nepotrebni odpovedi od strani lastnika. Potem so najemniki zahtevali, da se naj zemljišča ne dajejo v najem potom licitacije. Obe zahtevi lahko kar pozdravimo. Ni najhujše, da je človek siromak, hujše je, če je brez doma. In zelo je hudo, če se najemniku zemljišče, ki ga je s trudom zboljšaval, vzame. Licitacije pa so čisto grdoba: pride mešetar in ponuja ceno, ki je najemnina vredna ni, pa jo vzame tistemu, ki je zemljišče že leta in leta obdelaval. — Na Zgornjem Avstrijskem je dežela predlanskim sklenila, do 1. 1930 dati malim posestnikom,

najemnikom in ljudem, ki so hočejo zgraditi hišico, eno milijardo kredita proti 5% obrestovanju. Želeti bi bilo, da bi to pot nastopili tudi drugi deželni zastopi. Dajmo že vkolikor mogoče kmečkim delavcem lastni dom. Koliko jih je, ki bi si ga zgradili poceni, ali kredit je predrag, posojilnice ga nimajo ceneje v rokah. Deželni račun je tako velik, da za znižanje obresti, kjer se gre za domove, ki bi se napravljali za male ljudi, ne pride v poštev. — Kmečki delavci so potem odločno zahtevali socialno zavarovanje, zavarovanje za starost in invaliditeto. Seve je treba zavarovati tudi kmečkega delavca ali zoper to zavarovanje, ko se toliko vplačuje in toliko sne uprava, imamo svoje pomisleke. Kaj pa, če kmet plačati ne more in bo posla odslovil? Morebiti bi bila druga pot — ko bi mogli dati vsaj deloma ljudem za starost lastni domček, ali bi taka varnost ne bila najlepša?

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Dne 10. t. m. je nastal v pristanišču Homon na Japonskem velikanski požar, ki je uničil 100 velikih tovarn, med temi 20 parnih žag in večje število tovarn za vžigalice in obleke. — V Perziji so izbruhnili krvavi nemiri. — V Ameriki je umrlo dozdaj vsled nezonsne vročine 52 oseb. — Za kolero je tekom zadnjih sedem mesecev v francoskih kolonijah pomrlo nad 2 milijona ljudi. — 13 zarotnikov proti Kemal paši je bilo v Smirni obešenih. — Z Dunaja poročajo, da bo letos v Avstriji dobra srednja letina. Najbrže še niso upoštevali zadnjega deževja. — Italijanska trgovinska bilanca je v petih mesecih leta 1925 za 5 milijard lir pasivna. — Radičeva stranka je stavila v Belgradu predlog, naj se znižajo plače oz. doklade državnim nameščencem, da se s tem dobijo zneski za podporo poplavljenecem. Znižanje bi znašalo 5 do 25%. — Pri mestu Apatin v Bački se je porušil glavni nasip in se je ogroženo mesto moralo izprazniti. Vodna višina Donave pri Novem Sadu znaša 646 cm, 18 cm višji od višine mesta samega. — Pri mestu Peč je poplava zahtevala 40 človeških žrtev. — Povodnji so povzročili v Nemčiji 150 milijonov zlatih mark škode. — V Kočevju je začel izhajati nov nemški list pod imenom „Wirtschaftliche Rundschau“. — Iz Nemčije in Angleške prihajajo poročila o grozni vročini. — V Njujorku je zgorelo pri požaru nekoga hotela 35 oseb. — Vsled poplave v Labudski dolini je ukinjen železniški promet. — Oxfordsko vseučilišče je podelilo španskemu kralju čast doktorja. — Bolgarski kralj Boris je na potovanju in se misli baje zaročiti z italijansko princesinjo. — Generalni komisar za Ogrsko, Amerikanec Smith, se je odpovedal plači za svojo delo, ki znaša 100.000 dolarjev.

Velikanska eksplozija pri Njujorku. Dne 11. julija je udarila strela v največji mornariški arsenal in povzročila eksplozijo. Več sto vagonov strelnega bombaža, dinamita, granat itd. je uničenih in škoda znaša nad 100 milijonov dolarjev. Več oseb je mrtvih in 60 vojakov je brez sledu izginilo in se domneva, da jih je eksplozija zdrobila v prah. V oddalji od deset milj je porušeni 24 vasi in detonacija (pok) je bila tako strahovita, da so popokale šipe v razdalji 35 kilometrov. Na mestu eksplozije se je nahajalo 200 ogromnih skladišč in upravnih poslopij. Rešilno delo je otežkočeno, ker se vršijo nove eksplozije. Policijske oblasti so izpraznile vso pokrajino v obsegu 35 kilometrov. Kljub nevarnostim in odredb so tatovi na delu, da se polastijo premoženja mrtvecev.

Rutarjev Jur.

S tem se je čutil prizadetega komunist Rusov Honz, ki je prosil za besedo, in ko se mu je govoriti dovolilo, je bil Honz kmalu pri svojem programu, namreč za splošno razdelitev premoženja.

En čas smo ga še poslušali, ko je pa začel udrihati čez vse stranke in vere, se je čutilo vse občinstvo prizadeto in smo začeli rentatit.

Za vzor si je namreč vzel rusko državo in bolševizem. Pomagalo in potrjevalo mu je res par komunistov, namreč: Rakov Jur, Tratnikov Zep in Hribarjev Andrej.

— Polševizem Abzug! se je glasno odrezal fajerberhauptman Jernejev Hanej.

— V Podlescah ima ta stranka božjih bikov samo tri ljudi, je rekel Ričatov Nac.

Vse se je smejalo, jaz sem Naca opozoril, češ, da ni pravilno izgovoril, in da se pravijo le polševiki.

Tudi jaz sem imel kratek govor, in sicer Zgodovinski razvoj koroških Slovencev.

Povdarjal sem, da se naša krajevna imena ne dajo ponemčiti kar tako lahko, in so neizbrisen, zanesljiv dokaz, da je naš rod prvi tod zaznamoval imena rek, vasi in gorá. Današnja popačena imena kakor Untergorčican, Görčah, Gölčah, Saberda, Kasasmojah itd. ne spremenijo naravnih imen, ki so sled prvih prebivalcev.

— Dragi moji, sem nadaljeval, tudi die Podlescen und die Mokrijen presneto slabo dajejo čast našim nemškutarjem, ki z zunajnimi napisi mislijo zabrisat sled: na primer Gasthaus Mucej, Franz Smregger, Schuhmacher, Josef Tschitschei, Schneider, Gemeindeamt Podlesicen itd.

Ob koncu sem voščil vsem političnim strankam veselo novo leto z upanjem, da bomo v novem letu kakor lani kavalirsko zastopali svoje nazore. — In delili premoženje.. se je oglasil komunist Rakov Jur. — Magari, sem jaz dejal, pri meni bo samo dolg za razdelit, ki sem ga napravil lani na somerfrišu. — Das wird nicht vorkommen, je naglašal frboltar Izidor Hvalej.

— Um Gottes Willen, venn das zustande kommt, je vzdihnala učiteljica Mici Zelenigg.

Konec je naredil Žganjkov Fric, ki je raztegnil harmoniko in zmerjal basista Nuža in klarinetista Štorovega Šimeja, kje vendar hodita, ko jih rabi za spremstvo pri Radeckimaršu, ki ga župan tako rad posluša.

Vredno se mi zdi, da vam še povem majhen incident, ki sem ga imel ob pustnem času.

Letošnji pust so se pri nas namreč pridno ženili. Na Smolejovo ženitovanje so tudi mene povabili in sem se rad odzval, ker včasih človek vendar čuti potrebo po razvedrilu, posebno v pustnem času.

Prav zamaknjen sem poslušal na tem ženitovanju govor kaplana Naceja, ki je tako prisrčno in mikavno govoril novoporočencema na srce!

Gledal sem to zakonsko dvojico, ki je žarela veselja bodoče sreče; poslušal kaplana, ki je razvijal božje darove, ki bodo plavali nad srečnim zakonom. Mene so obšle čudne misli. Tudi mene je pograjfalo, posebno še radi tega, ker je ravno Ravnikova Betej sedela tik mene in je nevedoma ali vedoma postalo to bitje bolj živalno.

Pogledala mi je v oči in prav po otroško rekla: — Oh, fletno je pa vendar nevesta biti.

— Ja, duša moja — sem si mislil, privlačno silo za me kot samca imaš, prvič že zaradi tvoje vsestranske lepote. Vsa mladost žari iz tebe, nobene napake nimaš in naj bi prišel še tak skeptikar, bi ne našel na tebi kake malenkostne hibe bodisi v vedenju ali profilu. No, jaz sem to punco poznal že davno in tudi to sem vedel, da se je ona baje pred hojsetjo hudovala vsa srečna, ko je zvedela, da jo posadijo zraven mene.

No konec vseh koncov je bil, da so šli vsi moji naklepi namreč, da se bom v svetem letu pošteno zadržal, po vodi.

Nagovorili so me svatje, da sem moral tudi jaz držat eno govoranco in ta se mi je posrečila. Novoporočencema sem govoril s tako fineso in ganljivostjo, da so se stari svatje jokali, mladi pa poželjivo poslušali.

Sam sebi sem jel varovati v tem navdušenju in sem ob koncu govora prav krepko stisnil Betijevo roko, ko mi je častitala.

Marsikatera svata sta se podregala in Rokojev Joza je precej glasno rekel: — Viš ga Jurja, kako je napeljal vodo na svoj mlin.

(Dalje sledi.)